

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1923

N:o 11—12

I n n e h å l l: N:o 11. Förordning innefattande närmare föreskrifter angående den staten tillhöriga jordegendom i landskapet Åland vartill nyttjanderätten övergår till landskapet.
N:o 12. Förordning angående skyldighet för de till centralförvaltningen hörande fackmyndigheterna att lämna handräckning åt Ålands landskapsnämnd.

N:o 11.

Förordning

innefattande närmare föreskrifter angående den staten tillhöriga jordegendom i landskapet Åland, vartill nyttjanderätten övergår till landskapet.

Given i Helsingfors den 20 september 1923.

På föredragning av biträdande Chefen för Lantbruksministeriet varder härmed, i stöd av 23 § i lagen om självstyrelse för Åland, given den 6 maj 1920 samt 7 § i lagen av samma dag angående sagda lags bringande i verkställighet, stadgat som följer:

§ 1.

Nyttjanderätten till statens jordegendom i landskapet Åland övergår till landskapet i den ordning, på de villkor och med de undantag nedan i denna förordning sägs.

Angående nuvarande arrendatorers rättigheter och skyldigheter är särskilt stadgat.

§ 2.

Landskapet övertager, räknat från den 1 januari 1924, följande statens inom landskapet belägna sätesgårdar: Grelsby kungsgård i Finströms socken, Haga kungsgård i Saltviks socken, Kastelholms kungsgård i Sunds socken ävensom Jomala före detta häradshövdingeboställe i Jomala by och socken, och Bomarsunds förra fästningsområde i Sunds socken, jämte Prästö kronoholme i sistsagda socken; och inbegri-

pas häri såväl stomlägenheter som torp, odlings- och bostadslägenheter samt för statens skogsbruk reserverade marker. Under statens vård bibehållas de jordlägenheter, som fortfarande förbli-va anslagna till boställen åt statens tjänstemän, nämligen Westergård kronofogdeboställe i Tosarby by av Sund socken, Berg enstaka häradsskrivarboställe i samma socken och Pehrsbergs provincialläkarboställe i Godby by av Finströms socken ävensom övriga jordområden, som vid tiden för utfärdandet av denna förordning användas för statsverkets behov.

Utom förenämnda jordlägenheter övergå till landskapet staten tillhöriga holmar och skär samt statens enskilda fisken inom landskapet Åland, med undantag av de områden, som för närvarande användas för statsverkets behov och vilka äro upptagna i en till denna förordning fogad förteckning.

§ 3.

Där statsverkets behov av jordlägenheter eller andra områden, som enligt 2 § förbehållits staten, framdeles upphör, skall nyttjanderätten till sådana lägenheter eller områden övergå till landskapet. Å andra sidan skall lägenhet eller område, som nu övergår till landskapet, men som framdeles anses behövlig för statsverkets behov, återställas till statens disposition.

Om upplåtande eller återställande av lägenhet eller område, som i denna paragraf avses, förordnar statsrådet; dock må sjöfartsstyrelsen utan vidare omgång taga i anspråk mark å staten tillhöriga holmar eller skär, som erfordras för säkerhetsanstalter för sjöfarten.

§ 4.

De i landskapets vård överlämnade jordlägenheterna skola, med tagen hänsyn till de ändamål, för vilka lägenheterna av landskapet utnyttjas, till ägor och åbyggnader väl hävdas och skötas. Skogshushållningen bör ordnas i enlighet med en rationell skogs- vårds fordringar.

§ 5.

Under sommaren år 1924 skall genom kolonisationsstyrelsens försorg förrättas syn å de i 4 § nämnda jordlägenheterna för utredande av åkrars, ängars samt skogars beskaffenhet och skick samt de å lägenheterna befintliga, statsverket tillhöriga byggnadernas beskaffenhet, storlek, läge, skick och ålder. Synen förrättas under domaransvar av en synenämnd, bestående av en utav lantbruksministeriet utsedd ordförande samt fyra ledamöter, av vilka kolonisationsstyrelsen och forststyrelsen utse vardera en och landskapsnämnden två ledamöter.

Syn i här stadgad ordning skall jämväl förrättas, då lägenhet framdeles övergår till landskapet enligt vad i 3 § 1 momentet omförmäles.

§ 6.

För bevakande av statsverkets rätt och bästa bör landshövdingen, då särskild anledning därtill förekommer och saken icke ordnas genom överenskommelse med landskapsnämnden, föranstalta om syn å i landskapets vård befintlig statens jordegendom. Dylig syn förrättas av synenämnd, så sammansatt, som i 5 § är sagt.

§ 7.

Där egendom, vartill nyttjanderätten till landskapet övergått, framdeles erfordras för statsverkets behov, skall densamma till statsverket återställas förstinfallande 14 mars, efter det ett år förflutit, sedan statsrådets förordnande härom delgivits landskapsnämnden, så framt icke överenskommelse om annan termin träffats mellan statens och landskapets myndigheter.

Vid egendomens återgång till staten är landskapet berättigat att undfå ersättning för byggnader och anläggningar och å dem verkställda reparationer för såvitt desamma icke böra anses vara betingade av stadgandena i 4 §, så ock för nyodlingar och å odlingar verkställda jordförbättringar, för såvitt på dem nedlagda kostnader ännu icke hunnit återfås. Har egendomens kapitalvärde minskats genom landskapsmyndigheternas förvållande, skall statsverket härför tillkomma ersättning av landskapet.

Ersättning, som i denna paragraf avses, bestämmes av synenämnd, så sammansatt, som i 5 § är sagt.

§ 8.

Skall syn verkställas, bör landshövdingen i landskapet Åland därom underrätta lantbruksministeriet, kolonisationsstyrelsen, forststyrelsen och landskapsnämnden för utseende av ordförande och ledamöter i den i 5 § omnämnda synenämnden. Ordföranden åligger att utsätta dagen för synens förrättande samt trettio dagar före förrättningen därom underätta synenämndens ledamöter ävensom, för utseende av ombud, lantbruksministeriet och landskapsnämnden.

§ 9.

Det vid förrättningen tillkomna, av synenämndens ordförande och ledamöter undertecknade protokollet jämte nämndens beslut skall inom trettio dagar efter synens avslutande genom ordförandens försorg översändas till lant-

bruksministeriet, landshövdingen och landskapsnämnden.

§ 10.

Var, som icke åtnöjes med synenämnds beslut, äge däri söka ändring hos ortens underrätt på stämning, som skall delgivas vederparten senast å sextionde dagen efter synens avslutande, dagen då detta skedde likväl oräknad; i annat fall vare synenämndens beslut gällande och gånge i verkställighet på sätt om skiljedom i utsökningslagen stadgas.

§ 11.

Lantbruksministeriet bestämmer ordförandens och ledamöternas i synenämnden arvoden, vilka utgå till hälften av statens och till hälften av landskapets medel.

Det alla, som vederbör, till efterrättelse länder.

Helsingfors, den 20 september 1923.

Republikens President

K. J. STÅHLBERG.

Biträdande Chef för Lantbruksministeriet, Minister *Juho Niukkanen.*

Förteckning

över områden, vilka på grund av förordningen den 20 september 1923 innefattande närmare föreskrifter angående den staten tillhöriga jordegendom i landskapet Åland, vartill nyttjanderätten övergår till landskapet, skola användas för statsverkets behov och förty jämlikt 2 § 2 moment av sagda förordning bibehållas under statens omedelbara förvaltning.

Kökars lotsplats på holmen Björkskär å för statsverket exproprierat område.

Sottunga lotsplats på holmen Sälsö å för statsverket exproprierat område.

Bomarsunds lotsplats å statsverket tillhöriga Prästö holme.

Degerby lotsplats och tullkammare på statsverkets område å Degerö.

Nyhamns lotsplats på statsverket tillhöriga holmen stora Båtskär.

Rödhamns lotsplats å statsverket tillhöriga holme Långö.

Jurmo lotsplats på holmen Lillklyndan å för statsverket exproprierat område.

Bogskärs fyr å Bogskärs klippa i Östersjön.

Lågskärs fyr å statsverket tillhöriga Lågskärsholme i ögruppen med samma namn.

Hellmans hamnfyr å statsverket tillhöriga holmen Heligman.

Eckerö hamnfyr samt tull- och posthuset å statsverket tillhörigt område å Eckerö.

Märkets fyr å klippan Märket, som tillhör finska och svenska statsverket gemensamt.

Sälskärs fyr å för statsverket exproprierade holmen Sälskär.

Herrö fyr å statsverket tillhörigt område å Herrö udde.

Korsö fyr å för statsverket exproprierat område å Korsö.

Koxnans känningsbåk å statsverket tillhöriga holmen Koxnan.

Särskilda mindre statsverket tillhöriga områden, å vilka statsverket för sjöfartsväsendets behov uppfört lotsuppassningsstugor, ledfyrrar eller sjömärken m. m.

Anm. Av staten för sjöfartsväsendets behov disponerat område inom ögruppen Signilskär har icke upptagits i denna förteckning av orsak att sagda ögrupp, som innehaves med stadigvarande åbo- och besittningsrätt av enskilda personer, icke kan hänföras till den i 23 § av självstyrelselagen för Åland nämnda jordegendom, vartill nyttjanderätten övergår till landskapet.

N:o 12.

Förordning

angående skyldighet för de till centralförvaltningen hörande fackmyndigheterna att lämna handräckning åt Ålands landskapsnämnd.

Given i Helsingfors, den 23 november 1923.

På föredragning av Justitieministern varder härigenom stadgat som följer:

Vid handhavandet av de till landskapsförvaltningen hörande uppgifter äger Ålands landskapsnämnd, i förekommande fall, där särskild sakkunskap är erforderlig, hänvända sig till vederbörande, till rikets centralförvaltning hörande fackmyndigheter; och äro dessa förpliktade att, inom gränserna för sin

allmänna behörighet och för såvitt laga hinder icke möter, å tjänstens vägnar bistå landskapsnämnden med de utlåtan- den, förslag och upplysningar, som sakens beskaffenhet kräver. Av sådan handräckning påkallade direkta utgifter bestridas av landskapet.

Det alla, som vederbör, till efterrättelse länder.

Helsingfors, den 23 november 1923.

Republikens President

K. J. STAHLBERG.

Justitieminister *Otto Åkesson.*